

סמל אלוני (אלרשטיין) מאיר

110732

בן חוה ויוחנן

נולד ב- 16.10.1922

התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- כ"ב כסליו תש"ט 23.8.1949

בעת מילוי תפקידו.

אלוני (אלשטיין) מאיר

בן חוה ותנן.

נולד ב-16.10.1922 בעיר וולקוביסק שבפולין.

בן תשע היה בעלות המשפחה לארץ בשנת 1931.

למד בבית-הספר העממי בתל-אביב ולאחר מכן

בבית-הספר המקצועי ע"ש מאגס-פיין בתל-אביב.

למד חרסות ועבד בה. עבד במחנות הצבא הבריטי בארץ. היה חבר גיוח

"השדה-צפון" תל-אביב. הצטרף לקומונה בשנת 1942. במלחמת העולם

השנייה שירת בצבא הבריטי, בבריגאדה העברית ועם השחרור נכנס

לשירות פעיל באירגון "ההגנה", בה הגיע לדרגת סגן שני. בשנת 1947

חזר לגור יחד עם אישתו בבית-אלפא.

עם פרוץ מלחמת השיחרור התגייס לגיוח 13, כסגן מפקד מחלקת מטות-

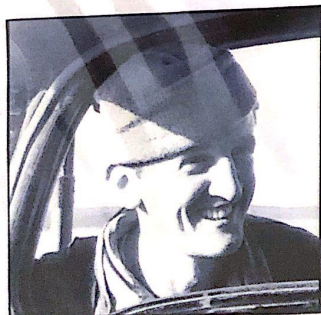
יריה. נפצע בקרב סוכבא.

נפל במרחבי הנגב, במשלב 86 - "מבצע חורב" בתאריך כ"ב ניסליו תשי"ט.

23.8.1949. גויזו הועברה מגבולות לבית אלפא ושם נקבר ב-31.8.1949.

בן 26 היה בגופו, שבעיים לאחר מותו נולדה לו בת

"יהי זכרו ברוך"

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצות חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשא שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות הייתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות.

מבצע "חורב" – הקרב על "משלט 86"

דצמבר 1948

מטרת מבצע חורב הייתה מיגור הצבא המצרי הפולש וגירושו מארץ ישראל. השלב הראשון של המבצע נועד לחסל את הזרוע המזרחית של הצבא המצרי (בציר ביר-עסלוג'-עוג'ה אל-חפיר) תוך כדי ריתוק הזרוע המערבית (בציר עזה-רפיח-על-עריש) והטעייתה בפשיטות ובפעולות הטרדה. התקפת הריתוק וההטעיה בגזרה המערבית בוצעה על ידי חטיבת גולני, כאשר המאמץ העיקרי שלה (על ידי גדוד גדעון) היה התקפה על "משלט 86", הרכס שבין חאן-יונס לדיר-אל-בלח, במרחק 2 ק"מ בלבד ממסילת הברזל עזה-רפיח. "מאמץ משני" בוצע למחרת ע"י משוריני גדוד "הפשיטה הממוכן" – פשיטה על עבאסאן, וע"י פלוגה מגדוד "ברק" שתפסה את "משלט 108". "משלט 86" החשוב נכבש ע"י חיילי גדוד "גדעון" עוד בליל ה-28 בדצמבר 1948, אך בשל תנאי החורף הקשים במיוחד, סופות חול, גשמי זעף והפגזה מצרית, לא הגיעה שיירת האספקה והנשק המסייע (כולל מרגמות 3 אינץ' ותותחי נ"ט) אל המשלט.

למחרת ערכו המצרים במשך כל היום התקפות נגד רצופות של כוחות חי"ר ושריון גדולים, בסיוע נושאי להביורים מוסעים בשעה

.14:30

חברים מספרים

"בן 13 הטרף לתנועה". כותב על כך אריה אהרוני: "הוא בא אלינו בצמח. איש לא הכניסו לתנועה. היה מוצר פצינינו ונשאר תמוה עד היום. אולי קסט לו השם "השומר הצעיר" ואולי ראה אותנו בעמ צוצדים כרחופות הסק ומצדדנו קסט לו. בפית הספר שבו למד לא היתה לתנועה שלנו דריסת-רגל. "מכפי צעיר" שלט שם בכיפה. מה היה המניע שדחף אותו לצנוק את חוט ידידיו - לא אדע עד היום".

מאיר מתגלה בתנועה כנער שחולם על מרחבים, על קיבוץ בנגב. צר היה לו בעיר הסואנת. ביקש חופש, מרחבים, לדהור על סוסה.

מאיר מתבלט כצופה וכספורטאי מצטיין. האוהל שהוא מקים הוא היפה ביותר, יריעותיו התבדרו ברוח, את הכיריים בנה לפי כל דקדוקי ספר הצופיות. קישורי החבלים היו כדת וכדין.

"זכורני", כתב אריה אהרוני, "בימי הקומנה נתלשל אלבום סורסרטים רומאים ונדמהתי אלו בעת דפדופי בן מדמיון האופי הכללי של הפרצופים הרומאים לקלסטר סניו של מאיר. אותו מפנה סניו, אותם הקווים הישרים, אותו חיטוב האומר רצון ברזל, עקשנות בלי אפוף ופטחה עצמית שלווה. היה מי שאמר כי מאיר נתון באופי של אפיר - צדינות נפש בקשריו עם האם ועם חברתו. צדינות וטוהר בדאגתו לחניכיו. במסירותו הכנה לתנועה ולקיבוץ, לחבריו ולמשפחתו."

בת נולדה לנו ושמה מאירה.
מלרצ סיפורים היא-כי סיפור היה אביה, ואציל רוח.
מאיר לא לכה לראות את ביתו, ואנו לא זכינו לראות
בשמחת אב לביתו. תדלף הילדה בין ציפורים ופרחים.
צידי ההר יסביצו עליה שפצ ריחות ובושט הרים. ובווא
האביה תדלף בין סלעים - הסלעים שהוא כה אהבם -
תנשום צחוק את אוויר הדרוה, הדרוה אשר למצנו הלך
הוא.

"אבי היה סיפור" כק תמלל.
הוא הלך כדי שאנו נחיה, שירבו פרחים וילדים -
והשמיים מצל יהיו צחוקים ותכולים. יוריק התלתן
בשדות הצחק ואביה ריחני יפשוט בפרדסים.
אצדה? לאו דווקא.
פשוט ואכלרי - הוא הלך כדי שאנו נוכל להמשיק - יום
יבוא, צר ואורירי, קליף ושובה כמוהו.
ומצל משלט 86-הכל אשר תפנה הצין-ייראו שדות בר
ויישובים, ובלניות אדומות תפרחנה-אדומות כדט
נשפק- וילדים קטנים משתעשים באפר, קוטפים
פרחים וטובלים אביהם השלופים בתעלות המים החוצות
את מרחבי הנגב.
ותדע הילדה - כל אלה לא כתשורה באו. בדט ובליצה,
בלצט ועקשנות השננוט - ותהיה טאה בלבה על אביה.
לקופה וקלה כאיילה. שובת ורצניות כאחת - מאירה.

ביני

באותם ימים קשים קבוצת "אורן" מתגייסת לגדוד 13, היא שוהה ימים ספורים בכאוכאב, לאחר הכיבוש, וחוזרת אל המוסד-החינוכי כדי ללמוד מפני מאיר את רזי ה"ויקרא". מאיר הוא מורה יסודי מאוד, למכונה זו 17 משפחות של מעצורים ובני "אורן" שוקדים שבועיים ימים על הרכבתה, פירוקה והתגברות על מעצורים בניצוחו של מאיר, שמתמנה למפקד המחלקה.

"קשים היו חייו של מאיר פנינו", נזכר ישראל זמיר, "בהיותו חייל ברא"ח אבריו דרש מאיתנו משמעת קרזית, ואנו שנפלאנו הישר לתוק המאחזמה חספנו כי זוהי התאכזרות למשה." "

"מאיר התאים לצבא הקריטי. הוא הופיע בנאמנות תנועתית. לא התבולל. שאר על דמותו ויצא בניצחון. עסק באופן אינטנסיבי בספורט, ואף זכה לציונים מספר. כשהשתחרר וחזר הביתה, השקיע את כל זהו בעבודה. חי את הנוף והסדרה, בלע בצנינו כל התרשמות מאילן נאה ומצפור מצוינת. זה היה מאיר. בדיוק כזה. וכשנדרש שנית לאחוז פנשק - הלך בנאמנות... וכך לבטח הלך לקרב האחרון ממנו לא חזר. בחיוק, באומץ ואהבה רבה לאחיו לנשק.

בין דיברות התנועה, החרותים על דגלה, ישנה אחת האמרת: "השומר הוא אחיצור ואחיסמך". כלום יש לך בלמא חיה יותר מצורתו של מאיר לווי הפצוע?"

♦ ♦ ♦

"מאיר איננו... רוחו מרחפת פנינו... מדריכים, מורים ומחנכים - אל תחפשו סיפורים בקצווי צולע, ראו אותם כאן, פנינו.

תאיר לנו דמותו של מאיר, שאף להציף את חברו שנשע בקרב, ספקנותו אנו חיים. לכן מוסיפים הכרחים לסרות, והילדים לצחוק ולהשתעשע... ושוב יוצאים לחרוש ולגרוץ..."

אריה ב.

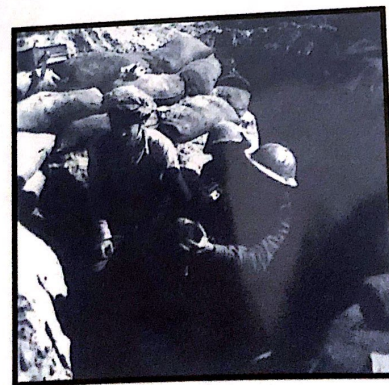
הקרב האחרון

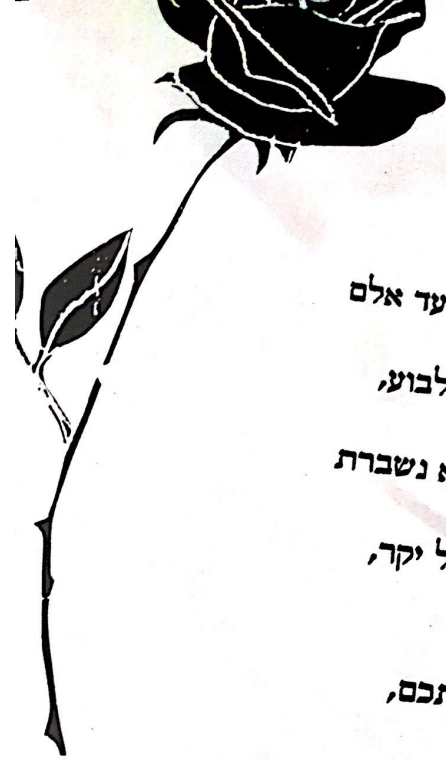
הכיבוש בוצע בליל ה-22 בדצמבר ע"י גדוד 13 – נזכר שרול, ערב היציאה, מפקד המחלקה חמק מן הקרב והמחלקה הוטלה על כתפיו של מאיר. בחושך כבר עשינו דרכנו רגלית אל המשלט, כשעל גבנו 40-50 ק"ג נשק ותחמושת, תוך ידיעה ברורה שיממה תמימה לא נוכל לקבל כל סיוע. מאיר התרוצץ בנינו, סייע, עודד. על גבו לפחות 60 ק"ג משא, כשהוא נוטל ארגזי תחמושת בידיו מן המתקשים. הגענו לגבעה בטרם בוקר, סחוטים עד לשד עצמותינו...
מנגד השתרע כביש עזה-רפיח שאמורים היינו לשתקו ולרכז את כל הכוחות המצריים עלינו מצפון ומדרום.

"עם שחר החלה ההפגזה", נזכר זאב בצר. "ההפגזה היתה כבדה. טנקים בליווי חיל רגלים התקרבו, תפסו עמדות ירי והתכוונו להסתערות... במשך כל היום מאיר התרוצץ מעמדה לעמדה. קולו נשמע היטב באלחוט, כשהוא מטווך את התותחים. כל היום ירד גשם ומספר הפצועים גדל מרגע לרגע. הקנים של מכונות-הירייה נסתמו מן הבוץ. כלי הנשק אט אט יצאו מכלל שימוש. קרוב לשעה שלוש הצליחו שלושה זחלילים נושאי ברנים להגיע ממערב ולהציף את המשלט בלשונות אש. לוחמים נראו רצים אחוזי אש. לפתע נתפנו העמדות והחלה בריחה, אך כעבור רגע נעצרנו. זעקות החלו בוקעות מכל עבר: "גדוד 13 לא יסוג!" בין הצועקים נשמע גם קולו הגבוה-משהו של מאיר. חזרנו לעמדות מבווישים – להמתין לחשכה כדי שנוכל לסגת במסודר מבלי להותיר פצועים.
נותרנו ללא נשק וללא תחמושת. טנקים מצריים שוב ושוב הגיחו ולפתע באה פקודת נסיגה."

"מיהרתי אל עמדתו של ווי, שפגז ריסק את כפות רגליו עוד בשעת הצהריים וממי טיפל בו בנאמנות". כך נזכר שרול. "לקחנו את ווי איתנו והתחלנו לסגת לכיוון הוואדי. בדרך עברנו ליד מאיר שעסק במלכודה של מכונת-ירייה, כשהוא מכניס אל קרביה רימון, כך שברגע שהמכסה יפתח – יתפוצץ. נדהמנו מן השקט שבעשייה. משסיים, השיג אותנו בריצה ודרש שניתן לו את ווי. אמר: "תנו לי אותו, ממילא המחלקה פזורה בוואדי בניסיגה ואין אפשרות לפקד עליה. לפחות אביא את ווי בשלום למשלט 102. המרחק לא גדול, 7 ק"מ. אני רץ, תזהרו!" המילים עדיין מהדהדות באוזניי. נטל את ווי ובצעדים גמלניים שעט עימו אל הוואדי. היתה זו הפעם האחרונה שראיתיו חי.

איש לא ידע מה אירע להם. בערב, בכפר הערבי שעוט חיפשנו אחריהם. בלילה עוד יצאנו לעבר המשלט לחפש פצועים שנפלו בדרך. רק לאחר חתימת הסכם השלום עם המצרים הוחזרו הגויות ואז זיהינו את מאיר וכדור בליבו. נתברר כי בשעה שמאיר נשא את ווי על גבו, כדור פילח אותם, חדר אל ליבו של אפרים וממנו אל מאיר. מלב אל לב."

על קברותיכם אחים ניצבנו דומם
לא קול, לא הגה, לא הי.
כי היה הכאב גדול עד אין שיעור, עד אלם
ומקור הדמעה חרב.
היו קברותיכם החצובים בסלע הגלבוני,
צופים פני בית-אלפא ביתכם.
וישיתה רווית-הדם אך הגאה ולא נשברת
סיפרה את סיפורכם:
הייתם אוהבי חיים ותקדשום מכל יקר,
למענם לקרב נחלצתם.
הייתם אנשי העבודה היוצרת,
היה ביתכם אשר בניתם - גאוותכם,
ובעוד ידכם עושה המלאכה -
הרקיעו אופקיכם,
הייתם בנים לוחמים לתנועה לוחמת.
נשאתם נפשכם לעולם שכולו טוב.
הייתם אין סוף יגונות ושמחות
וחוויות נעורים, וצמאון לדעת
הייתם עולם מלא.
ואנו ניצבים על קברכם ואיננו בוכים,
כי גדול הכאב עד אין דמע,
ושבועה בלב גמלה -
בנתיבכם נלך עד תום.

קיבוץ השומר הצעיר בית-אלפא

אלוני מאיר ז"ל